

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Første Brev til en højvelbaaren Herre. 1728

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 151. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg12-shoot-idm140252801633536/facsimile.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

REJSEN TIL PARIS 1725-26

stilling. Jeg bad ham ydmygst om Fred og undskyldte mig med den Hovedpine jeg plagedes af, da jeg ikke havde Mod til at vove en Dyst mod én som

omgjordet var med Sværd,
parat til Krigerfærd.

Jeg kunde dog hverken opnaa Fred eller Vaabenhvile, for han prøvede ved et flommende Ordgyderi at faa Bugt med min Stædighed. Men jeg holdt fast ved mit Forsæt, vendte mig til den gamle Kone og gav mig til at snakke om Vejret. Hun kunde se paa mit Ansigt at jeg var sur, og da hun troede at det var lykkedes Kaptajnen at overbevise mig, vilde hun lægge sidste Haand paa min Omvendelse, saa hun kom med en hel Stribe Vrøvl og Mirakelhistorier, som hun bad den martialske Dommer om at bevidne. Han var selv propfuld af Mirakler, saa han nøjedes ikke med at bedyre Rigtigheden af Konens Vaas med militære Kødeder, men kom selv med nogle nye Skrøner. For at faa en Ende paa dette utaalelige Vrøvl fandt jeg selv paa nogle Historier om Mirakler der for nylig var sket i mit Fædreland. Jeg sagde blandt andet at en gravid Kvinde, der havde afsvoret Landets Tro, havde bragt et Barn med to Hoveder til Verden, og at en anden i samme Øjeblik som hun afsvor sin Tro var blevet forvandlet til en Flintesten; desuden at der hvert Aar faldt Himmelbreve ned underskrevet af Ærkeenglen Gabriel med Besked om at holde os fra den katolske Tro, og mere af samme Skuffe. De opdagede at jeg aabenlyst gjorde Grin med dem, hvorpaa

de tavse blev i samme Stund
og holdt fornærmet deres Mund,

og jeg fortsatte Rejsen uden at blive yderligere generet.

Jeg havde besluttet at overvintre i Paris, da jeg havde gjort den Erfaring at Klimaet der paa Stedet er meget gavnligt for mit Helbred. Dertil kom at jeg for at faa Tiden til at gaa havde oversat to af mine Komedier til

DET FØRSTE BREV

fransk, og at mine Venner syntes det var Umagen værd at prøve hvordan det vilde gaa, hvis de blev opført paa et parisisk Teater. Men der kom forskellige Ting i Vejen som gjorde at jeg maatte opgive denne Plan. For det første var i Slutningen af September begge Byens Skuespillertrupper kaldt ud til Fontainebleau, hvor de blev indtil Jul, og da jeg var nødt til at gøre mig klar til at rejse i Februar og derfor havde alt for kort Tid til at paabegynde et Arbejde der i det mindste vilde vare et Par Maaneder, lod jeg Sagen fare. Jeg lod bare forsøgsvis én af mine Venner tage en Indholdsversigt over Den politiske Kandestøber med ud til Fontainebleau for at se hvad den italienske Trup vilde mene om denne Komædie. Truppens Leder Hr. Lelio skrev tilbage at han syntes Komædien var yderst morsom og veldrejet (*tutta meravigliosa*), men kort efter meddelte han mig i et andet Brev at Indholdet var saa betydningsfuldt at han var bange for at der skulde opstaa Rygter om at Satiren skulde være rettet mod visse høje Embedsmænd, som

af Lærerstand var klavret op
til Samfundspyramidens Top,

og selv om min Ven søgte at berolige ham ved at vise at det kun er det jævne Folk der staar for Skud, blev han dog ved med at nære den Skræk han én Gang havde faaet i Livet. I Mellemtiden var der en vis Forfatter af den Slags som ikke er bange for at pløje med andres Kalv der havde faaet Fingre i Indholdsversigten. Han tilbød Lelio en Komædie af samme Art; men han turde paa Grund af samme Betænkelighed heller ikke opføre den. Saa stærkt er det gaaet tilbage med den Talefrihed som vi beundrede saa meget hos det gamle Théâtre Italien, og som paa Ludvig den Fjortendes Tid var Sjælen i dette Teater. De Mennesker jeg havde med at gøre var usigelig upaalidelige. Selv om jeg kun under Tavsheds Løfte havde fortalt nogle faa Mennesker om Indholdet af denne Komædie – og det nogle som jeg mente kunde holde paa en Hemmelighed –